

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 18.5.2022
COM(2022) 230 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

Plán REPowerEU

{SWD(2022) 230 final}

Úvod

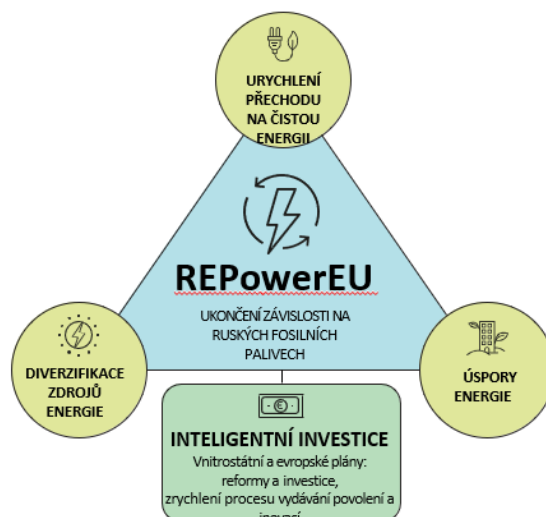
Nevyprovokovaná a neodůvodněná vojenská agrese Ruska proti Ukrajině masivně narušila světový energetický systém. Způsobila velice obtížnou situaci vyplývající z vysokých cen energie a zvýšila obavy o energetickou bezpečnost, čímž se dostala do popředí přílišná závislost EU na dovozu plynu, ropy a uhlí z Ruska. Vysoké částky hrazené za ruská fosilní paliva pomáhají Rusku ve válce proti Ukrajině pokračovat.

V březnu 2022 se vedoucí představitelé EU na zasedání Evropské rady¹ dohodli, že co nejdříve ukončí závislost Evropy na dovozu ruské energie. Na základě sdělení Komise² vyzvali Komisi, aby urychleně předložila podrobný plán REPowerEU. Na dovoz uhlí a ropy se má nyní vztahovat režim sankcí. Nedávná přerušení dodávek plynu do Bulharska a Polska ukazují, že je naléhavě nutné řešit nedostatečnou spolehlivost ruských dodávek energie.

Cílem plánu REPowerEU je rychlé snížení naší závislosti na ruských fosilních palivech uspišením přechodu na čistou energii a spojením sil s cílem dosáhnout odolnějšího energetického systému a skutečné energetické unie.

Výrazně snížit naši závislost na ruských fosilních palivech a urychlit transformaci energetiky můžeme již letos. V návaznosti na balíček návrhů „Fit for 55“ a dokončení opatření v oblasti zabezpečení dodávek a ukládání energie tento plán REPowerEU navrhuje další soubor opatření, který má tyto cíle³:

- úspory energie,
- diverzifikaci dodávek,
- rychlé nahrazení fosilních paliv urychlením přechodu Evropy na čistou energii,
- inteligentní kombinování investic a reforem.

Tato opatření společně povedou ke strukturální transformaci energetického systému EU. Vyžadují účinnou koordinaci mezi evropskými regulačními opatřeními a opatřeními v oblasti

¹ Závěry Evropské rady (24. a 25. března 2022)

² Sdělení týkající se plánu REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii, COM(2022) 108 final, (8.3.2022).

³ Viz úplný seznam opatření v příloze 1.

infrastruktury, jakož i vnitrostátní investice a reformy a společnou diplomacii v oblasti energetiky. Rovněž vyžadují koordinaci mezi opatřeními na straně poptávky s cílem snížit spotřebu energie a transformovat průmyslové procesy za účelem nahrazení plynu, ropy a uhlí elektřinou z obnovitelných zdrojů a bezfosilním vodíkem a opatřeními na straně nabídky s cílem vytvořit kapacitu a rámec pro zavádění a výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Spravedlnost a solidarita jsou základními zásadami Zelené dohody pro Evropu. Naše společná akce k urychlení přechodu na čistou energii proto posiluje potřebu účinných politik v oblasti zaměstnanosti, dovedností a sociálních politik v souladu s evropským pilířem sociálních práv. Závislost na ruských zdrojích energie se mezi jednotlivými členskými státy liší, neboť energetická situace a skladba zdrojů energie je v každé zemi jiná. Přístup přijatý v rámci tohoto plánu REPowerEU tyto rozdíly odráží a navrhuje řadu vyvážených reakcí odpovídajících konkrétním potřebám členských států a současně přibližuje EU jako celek ke klimatické neutralitě, jíž chce dosáhnout do roku 2050.

Plán REPowerEU vychází z uskutečnění návrhů balíčku „Fit for 55“, které byly předloženy v loňském roce, v plném rozsahu, aniž by se změnila ambice dosáhnout do roku 2030 snížení čistých emisí skleníkových plynů alespoň o 55 % a do roku 2050 klimatické neutrality v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu. Bude mít v následujících deseti letech pozitivní dopad na snižování emisí v EU. Rychlé ukončení dovozu fosilních paliv z Ruska však ve srovnání s předchozími předpoklady ovlivní trajektorii tohoto přechodu nebo způsob, jakým svého cíle v oblasti klimatu dosáhneme.

Plán REPowerEU nemůže fungovat bez rychlého uskutečnění všech návrhů balíčku „Fit for 55“ a vyšších cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. V nové realitě se spotřeba plynu v EU bude snižovat rychleji, čímž se omezí úloha plynu jako přechodného paliva. Upouštění od dovozu ruských fosilních paliv však bude rovněž vyžadovat cílené investice do bezpečnosti dodávek v rámci plynárenské infrastruktury a velmi omezené změny ropné infrastruktury spolu s rozsáhlými investicemi do elektrizační soustavy a celoevropské páteřní vodíkové sítě. Současně by rovněž některé stávající uhelné kapacity mohly být využívány déle, než se původně očekávalo, kdy by určitou roli hrála i jaderná energie a domácí zdroje plynu.

Veřejnost očekává, že EU a její členské státy budou plnit závazky přijaté ke snížení naší závislosti na ruských fosilních palivech. 85 % dotázaných se domnívá, že EU by měla co nejdříve snížit svou závislost na ruském plynu a ropě. 84 % respondentů souhlasí s tím, že kvůli agresi Ruska vůči Ukrajině je naléhavěji zapotřebí, aby členské státy EU investovaly do energie z obnovitelných zdrojů⁴.

Zatímco některé členské státy již oznámily svůj záměr ukončit dovoz fosilních paliv z Ruska, **žádný členský stát nemůže tento problém řešit sám.** Prostřednictvím společných posouzení potřeb a plánování, společných nákupů a větší koordinace zajistíme, aby postupné ukončení naší závislosti na ruských fosilních palivech bylo pro všechny členské státy dosažitelné a cenově dostupné. Těchto ambiciózních cílů nám pomohou dosáhnout právní předpisy o obnovitelných zdrojích energie a energetické účinnosti. Skutečně propojená a odolná

⁴ Bleskový průzkum Eurobarometr 506: Reakce EU na válku na Ukrajině, 5. května 2022.

energetická síť EU zajistí energetickou bezpečnost pro všechny. Tato opatření představují náš plán na ukončení závislosti EU na dovozu ruské energie.

1. Úspory energie

Nejrychlejším a nejlevnějším způsobem, jak řešit současnou energetickou krizi, jsou úspory energie. Snížení spotřeby energie má v krátkodobém i dlouhodobém horizontu za následek snížení vysokých účtů domácností a podniků za energii a snížení dovozu ruských fosilních paliv. Snižování spotřeby energie prostřednictvím vyšší účinnosti je zásadním prvkem přechodu na čistou energii, který zvyšuje odolnost hospodářství EU a chrání jeho konkurenceschopnost před vysokými cenami fosilních paliv.

Právě úspory energie nám v následujících kritických měsících pomohou problém dodávek řešit, přičemž budou současně realizovány potřebné investice. Doprovodné sdělení EU o šetření energií představuje příslušné kroky, které jsou zaměřeny dvěma směry: posílení strukturálních změn pomocí střednědobých až dlouhodobých opatření v oblasti energetické účinnosti a dosažení okamžitých úspor energie prostřednictvím změn chování.

Balíček „Fit for 55“ by do roku 2030 snížil naši spotřebu plynu o 30 %, přičemž více než třetina těchto úspor by byla důsledkem splnění cíle EU v oblasti energetické účinnosti. Aktualizované modelování posuzuje dopad postupného ukončování závislosti na ruských fosilních palivech⁵ v podobě vyšších cen energie a menšího využívání zemního plynu. Další snížení spotřeby energie ve srovnání s předchozím návrhem směrnice o energetické účinnosti⁶ a vyšší cíle v oblasti energie z obnovitelných zdrojů by umožnily EU v plném rozsahu splnit cíle plánu REPowerEU, aniž by se změnila ostatní prvky balíčku „Fit for 55“.

- Komise proto navrhuje zvýšit závazný cíl směrnice o energetické účinnosti na 13 %.

Kromě toho Komise vyzývá Parlament a Radu, aby umožnily další úspory a zvýšení energetické účinnosti budov prostřednictvím směrnice o energetické náročnosti budov a aby dodržovaly ambice návrhu nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků⁷, který předložila Komise a jehož rychlé zavedení povede k dalším úsporám energie díky lepší energetické účinnosti a účinnosti zdrojů u široké škály výrobků.

Než bude dosaženo dohody o legislativních opatřeních, lze okamžité úspory energie dosáhnout změnou našeho chování. Evropská komise ve spolupráci s Mezinárodní energetickou agenturou (IEA) zahájila devítibodový plán snížení spotřeby energie v EU nazvaný „Playing my part“. Na základě informací od zúčastněných stran IEA odhaduje, že tyto druhy krátkodobých opatření na úsporu energie by mohly vést k 5% snížení poptávky po plynu (přibližně o 13 miliard m³) a po ropě (přibližně o 16 milionů tun).

Členské státy by rovněž měly plně využívat podpůrných opatření, jako jsou snížené sazby DPH pro vysoce účinné systémy vytápění a izolace budov a další opatření týkající se cen energie, která podporují přechod na tepelná čerpadla a nákup účinnějších spotřebičů. Tato opatření by měla zmírnit sociální a distribuční dopady, např. by se měla zaměřovat na zranitelné

⁵ Scénář REPowerEU v pracovním dokumentu útvarů Komise Provádění akčního plánu REPowerEU: Investiční potřeby, vodíkový akcelérátor a dosažení cílů pro biomethan, který je připojen k tomuto sdělení.

⁶ COM(2021) 558 final, 14.7.2021.

⁷ COM(2022) 142 final, 30.3.2022.

domácnosti, které mají potíže s úhradou vyúčtování za energie, a řešit potenciální dopad zrychlené transformace energetiky na trh práce a s tím související okamžité potřeby prohlubování dovedností a změny kvalifikace.

Pro dosažení cílů plánu REPowerEU má klíčový význam intenzivnější provádění a ambiciózní aktualizace **vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu**. Tyto vnitrostátní plány hrají klíčovou úlohu při zvyšování důvěry investorů a předvídatelnosti investic. Poskytují dobrý rámec pro plánování a podporu snižování spotřeby fosilních paliv.

- Komise má v úmyslu zveřejnit v průběhu tohoto roku pokyny pro aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu ze strany členských států v roce 2024 a bude podávat zprávy o pokroku při plnění plánu REPowerEU, a to mimo jiné prostřednictvím zpráv o stavu energetické unie a opatření v oblasti klimatu.

Při vytváření opatření na úsporu energie přizpůsobených místním podmínkám hrají vedoucí úlohu příslušné regiony a města. Měly by zahájit osvětové, informační a podpůrné programy, energetické audity a plány hospodaření s energií, zavázat se k cílům v oblasti úspor a zajistit zapojení občanů, například prostřednictvím evropské mise „Klimaticky neutrální a inteligentní města“ nebo Evropské městské iniciativy v rámci politiky soudržnosti.

2. Diverzifikace dovozu energie

EU již několik měsíců intenzivně spolupracuje s mezinárodními partnery na diverzifikaci dodávek⁸ a zmírnění růstu cen energie.

V návaznosti na udělení mandátu ze strany Evropské rady letos v březnu zřídily Komise a členské státy **energetickou platformu EU pro dobrovolný společný nákup plynu, LNG a vodíku**. Dne 5. května zřídily Komise a Bulharsko v rámci platformy EU pro nákup energií první regionální jednotku, která je koordinována se sousedními zeměmi na jihovýchodě Evropy.

Energetická platforma EU bude plnit tři funkce podporující společný nákup plynu:

- Agregace a strukturování poptávky: V rámci sdružování poptávky budou zjištěny a agregovány sporné objemy vyplývající z končících dlouhodobých smluv a flexibilní objemy vyplývající ze stávajících dlouhodobých smluv o dodávkách plynu, což by v krátkodobém horizontu mohlo vést k poptávce v objemu přibližně 30–70 miliard m³. Kromě toho bude Komise podporovat diverzifikaci dodávek a zváží legislativní opatření, která by tuto diverzifikaci v průběhu času vyžadovala. Sdružování poptávky budou podporovat elektronické nástroje, díky nimž bude tento proces bezpečný, automatizovaný a uživatelsky vstřícný.
- Optimalizované a transparentní využívání infrastruktury pro dovoz, ukládání a přepravu plynu, které maximalizuje bezpečnost dodávek a doplňování zásob. Bude zaveden mechanismus a IT nástroj ke zlepšení transparentnosti rezervací infrastruktury, tj. zbývajících dostupností, sekundárních trhů, přesměrování a stávajících úzkých míst. Výměna informací bude probíhat v souladu s antimonopolními pravidly.

⁸ [EU-US LNG 2022 2.pdf \(europa.eu\)](#).

- Mezinárodní informační činnost: Společná mezinárodní informační činnost se zaměří na uzavírání rámců dlouhodobé spolupráce s důvěryhodnými partnery prostřednictvím závazných či nezávazných smluv, které podpoří nákup plynu a vodíku a rozvoj projektů v oblasti čisté energie, přičemž bude v plném rozsahu využívána kolektivní síla Unie.

Jako další krok zváží Komise vytvoření dobrovolného operativního „mechanismu společného nákupu“, který bude zajišťovat vyjednávání a uzavírání smluv jménem členských států účastnících se agregované poptávky po plynu a konkurenčního uvolňování na trh. Tento mechanismus by mohl mít podobu společného podniku nebo subjektu vlastněného určitým podnikem, který by využíval sílu evropského trhu. Taková konstrukce bude podléhat přezkumu jejího dopadu na hospodářskou soutěž.

Platforma bude rovněž působit prostřednictvím regionálních jednotek, jež budou zjišťovat potřeby a diverzifikaci možností dodávek a budou koordinovat smluvní otázky⁹. Platforma vytvoří ve spolupráci s členskými státy zvláštní pracovní oblast týkající se společného nákupu vodíku¹⁰.

Pro úspěch platformy budou důležité odborné znalosti daného odvětví, jež se týkají světového trhu s energiemi. Platforma bude mít k dispozici poradní skupinu, která ji bude informovat o otázkách, jako je obchodování s LNG, financování, zajištění a další prvky v rámci celého hodnotového řetězce. Výměna informací bude muset probíhat v souladu s antimonopolními pravidly.

V souladu se závěry Evropské rady je energetická platforma EU otevřena smluvním stranám Energetického společenství (země západního Balkánu, Ukrajina, Moldavsko, Gruzie). Platforma by měla být přínosem i pro partnery EU z řad jejích blízkých sousedů, pro partnery, kteří se zavázali dodržovat pravidla vnitřního trhu EU a společnou bezpečnost dodávek. Platforma bude úzce spolupracovat se sekretariátem Energetického společenství s cílem pomoci smluvním stranám při jejím maximálním využití.

Mimořádná synchronizace elektrizačních soustav Ukrajiny a Moldavska s evropskou elektrizační soustavou v polovině března ukazuje odhodlání zajistit propojení Ukrajiny a Moldavska s elektrizační soustavou EU. Jakmile budou dokončena nezbytná technická zlepšení, umožní toto propojení členským státům v regionu nakupovat přebytečnou elektřinu z Ukrajiny, a kompenzovat tak část poklesu dovozu plynu.

Očekává se, že v návaznosti na úplnou realizaci plánu REPowerEU, vysoké ceny, alternativy plynu (udržitelný biometan, vodík z obnovitelných zdrojů), další zavádění obnovitelných zdrojů energie a strukturální opatření na straně poptávky, jako je energetická účinnost, klesne poptávka po plynu v EU rychleji, než se předpokládá v rámci balíčku „Fit for 55“. EU poskytne svým mezinárodním partnerům dlouhodobé perspektivy pro vzájemně výhodnou spolupráci tím, že začlení vodík a rozvoj energií z obnovitelných zdrojů a obchodování s nimi, jakož i spolupráci v oblasti strategií snižování emisí methanu, do úsilí o diverzifikaci plynu, které je popsáno ve strategii pro vnější energetickou angažovanost¹¹.

⁹ Dne 5. května zřídily Komise a Bulharsko v rámci energetické platformy EU první regionální jednotku, která je koordinována se sousedními zeměmi na jihovýchodě Evropy. Brzy budou navrženy další regionální pracovní jednotky pokrývající střední a východní Evropu, severozápad a Pobaltí. V této souvislosti je důležité, aby aktivními účastníky úsilí platformy o diverzifikaci a bezpečnost dodávek byly největší trhy s energií v EU, které mají přístup k infrastruktuře potřebné pro diverzifikaci, jako jsou terminály LNG.

¹⁰ Tato specializovaná pracovní oblast pro nákup vodíku zprovozní s využitím zkušeností skupiny H2Global a Zásobovací agentury Euratomu Globální evropský nástroj pro vodík, který bude zřízen v rámci energetické platformy EU.

¹¹ Vnější energetická angažovanost EU v měnícím se světě, JOIN(2022) 23, (18.5.2022).

Možnosti diverzifikace jsou rovněž důležité pro členské státy, které jsou v současné době závislé na Rusku, pokud jde o jaderné palivo pro jejich reaktory sloužící buď k výrobě¹² elektřiny, nebo k jiným účelům¹³. To vyžaduje spolupráci v rámci EU a s mezinárodními partnery s cílem zajistit alternativní zdroje uranu a posílit kapacity pro konverzi, obohacování a výrobu paliva, které jsou k dispozici v Evropě nebo u globálních partnerů EU. Kromě diverzifikace externích dodavatelů může přispět k posílení bezpečnosti dodávek pokračující domácí produkce zemního plynu v členských státech, kde je to možné.

3. Nahrazení fosilních paliv a urychlení přechodu Evropy na čistou energii

Masivní urychlení zavádění a rozšíření energie z obnovitelných zdrojů v oblasti výroby elektřiny, průmyslu, budov a dopravy uspíší postupné ukončování používání ruských fosilních paliv v EU. Postupem času rovněž povede ke snížení cen elektřiny a dovozu fosilních paliv.

Podpora energie z obnovitelných zdrojů

- Na základě modelování dopadů a proveditelnosti¹⁴ navrhuje Komise **zvýšit do roku 2030 cíl stanovený ve směrnici o obnovitelných zdrojích energie na 45 % oproti 40 % stanoveným v návrhu z loňského roku**. Celková kapacita výroby energie z obnovitelných zdrojů by se tak do roku 2030 zvýšila na 1236 GW ve srovnání s 1067 GW do roku 2030, s nimiž do roku 2030 počítá balíček „Fit for 55“.
- Jednou z nejrychleji se rozvíjejících technologií je **solární fotovoltaika**. Proto Komise stanovuje v rámci plánu **REPowerEU jako cíl, aby byly do roku 2025 v EU nově instalovány solární fotovoltaické panely o výkonu více než 320 GW**, což představuje více než dvojnásobek dnešní úrovně, a do roku 2030 pak o výkonu téměř 600 GW. V rámci zvýšených ambicí v oblasti solární energie Komise:
 - představuje strategii **EU v oblasti solární energie**¹⁵,
 - zavádí **iniciativu pro fotovoltaické využívání střech „Solar Rooftop“**, jež je zakotvena v právně závazné povinnosti EU týkající se umístování solárních panelů na střechy určitých kategorií budov.

Významnou budoucí příležitostí představuje větrná energie, zejména větrné elektrárny na moři: zdroje jsou stabilní a bohaté a přijetí ze strany veřejnosti je vyšší. Evropa je v oblasti větrných elektráren na moři světovým lídrem. V zájmu dalšího posílení globální konkurenceschopnosti odvětví **větrné energie** v EU a dosažení cílů plánů REPowerEU rychlým zaváděním větrné energie je třeba posílit dodavatelské řetězce a umožnit razantní urychlení povolovacího řízení.

¹² Pět členských států (Bulharsko, Česko, Finsko, Maďarsko, Slovensko) má v současné době na svém území v provozu reaktory VVER, přičemž všechny tyto reaktory jsou momentálně plně závislé na palivu dodávaném ruským dodavatelem.

¹³ Výzkumné reaktory středního výkonu (MPRR), mezi něž patří reaktory v Česku, Maďarsku a Polsku, se vyznačují originálním sovětským designem a jsou dosud palivově závislé na ruském monopolním výrobci.

¹⁴ Pracovní dokument útvarů Komise – provádění akčního plánu REPowerEU: investiční potřeby, vodíkový akcelerační a cíle týkající se biomethanu, jež jsou připojeny k tomuto sdělení.

¹⁵ Strategie EU v oblasti solární energie, COM(2022) 221, (18.5.2022).

Evropská unie by měla usilovat o zdvojnásobení stávající míry využívání jednotlivých **tepelných čerpadel**, což znamená celkem 10 milionů jednotek v příštích 5 letech. Členské státy mohou nákladově efektivním způsobem urychlit zavádění a integraci velkokapacitních tepelných čerpadel a geotermální a solární tepelné energie, a to prostřednictvím:

- rozvoje a modernizace systémů dálkového vytápění, které mohou nahradit fosilní paliva při individuálním vytápění,
- společného vytápění využívajícího čisté energie, zejména v hustě osídlených oblastech a městech,
- využívání průmyslového tepla všude, kde je k dispozici.

S cílem posílit dodavatelské řetězce v oblasti solárních a větrných technologií a technologií tepelných čerpadel a učinit je udržitelnějšími Komise:

- posílí regulační rámec a zajistí udržitelnost životního cyklu tím, že v prvním čtvrtletí roku 2023 předloží požadavky na ekodesign a označování energetickými štítky pro solární fotovoltaiku a přezkoumá stávající požadavky na tepelná čerpadla,
- bude podporovat úsilí členských států o sdružování jejich veřejných zdrojů prostřednictvím potenciálních významných projektů společného evropského zájmu zaměřených na průlomové technologie a inovace v hodnotových řetězcích solární a větrné energie a tepelných čerpadel.

S cílem podpořit rozvoj kapacit pro ukládání elektřiny Komise navrhuje, aby skladovací zařízení byla považována za projekty převažujícího veřejného zájmu a aby bylo usnadněno povolování jejich zavádění.

Urychlení rozvoje vodíkové infrastruktury

Vodík z obnovitelných zdrojů bude mít klíčový význam pro nahrazení zemního plynu, uhlí a ropy v odvětvích, která lze obtížně dekarbonizovat, a rovněž v dopravě. Plán REPowerEU stanovuje jako cíl 10 milionů tun domácí výroby vodíku z obnovitelných zdrojů a 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů do roku 2030. Komise:

- vyzývá Evropský parlament a Radu, aby sladily dílčí cíle pro obnovitelná paliva nebiologického původu podle směrnice o obnovitelných zdrojích energie pro průmysl a dopravu s ambicemi plánu REPowerEU (75 % pro průmysl a 5 % pro dopravu)¹⁶ a aby urychleně dokončily revizi balíčku týkajícího se trhu s vodíkem a plynem,
- navýší investice do společného podniku pro vodík (200 milionů EUR) v rámci programu Horizont Evropa s cílem zdvojnásobit počet vodíkových údolí,
- zveřejňuje pro účely zpětné vazby od veřejnosti **dva akty v přenesené pravomoci týkající se definice a výroby vodíku z obnovitelných zdrojů**,
- má v úmyslu dokončit do léta posouzení prvních významných projektů společného evropského zájmu v oblasti vodíku,
- vyzývá průmysl, aby **urychlil práci na chybějících normách pro vodík**, zejména pokud jde o výrobu vodíku, infrastrukturu a koncová zařízení,

¹⁶ Pracovní dokument útvarů Komise – provádění akčního plánu REPowerEU: investiční potřeby, vodíkový akcelérátor a dosažení cílů týkajících se biomethanu, jež jsou připojeny k tomuto sdělení.

- počínaje rokem 2025 bude v úzké spolupráci s členskými státy pravidelně podávat zprávy o zavádění vodíku a o využívání vodíku z obnovitelných zdrojů v zařízeních, u nichž je snižování emisí obtížné, v průmyslu a v dopravě.

Je třeba urychlit úsilí o zavedení **vodíkové infrastruktury** pro výrobu, dovoz a přepravu 20 milionů tun vodíku do roku 2030. Přeshraniční vodíková infrastruktura je dosud v počátcích, ale základ pro její plánování a rozvoj již byl položen začleněním vodíkové infrastruktury do revidovaných transevropských energetických sítí. Celkové potřeby investic do klíčových kategorií vodíkové infrastruktury se odhadují v rozmezí 28–38 miliard EUR pro plynovody uvnitř EU a 6–11 miliard EUR pro ukládání plynu.

S cílem usnadnit **dovoz až 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů** bude Komise podporovat rozvoj tří hlavních koridorů pro dovoz vodíku přes Středomoří, oblast Severního moře a, jakmile to podmínky dovolí, přes propojení s Ukrajinou. Partnerství pro zelený vodík usnadní dovoz zeleného vodíku a zároveň podpoří dekarbonizaci v partnerských zemích. Při nahrazování zemního plynu hrají roli i jiné formy bezfosilního vodíku, zejména ty na bázi jaderné energie (viz mapa).

Za účelem dosažení těchto cílů Komise:

- do března 2023 zmapuje předběžnou potřebu vodíkové infrastruktury na základě nařízení TEN-E, a to postupem, do něhož budou zapojeny členské státy, vnitrostátní regulační orgány, Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů, Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav, předkladatelé projektů a další zúčastněné strany,
- mobilizuje finanční prostředky EU v rámci Nástroje pro propojení Evropy, politiky soudržnosti a Nástroje pro oživení a odolnost,
- v rámci energetické platformy EU vytvoří zvláštní pracovní oblast pro společné nákupy vodíku z obnovitelných zdrojů.

Posílení výroby biomethanu

Zvýšení udržitelné výroby **biomethanu** do roku 2030 na 35 miliard m³ představuje nákladově efektivní cestu k dosažení našeho cíle snížit dovoz zemního plynu z Ruska. V zájmu zvýšení kapacity výroby bioplynu v EU a podpory jeho přeměny na biomethan činí odhadované investiční potřeby v daném období 37 miliard EUR.

Jak je uvedeno v akčním plánu pro biomethan v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise, navrhuje Komise řešit hlavní překážky zvýšení udržitelné výroby a využívání biomethanu a usnadnit jeho začlenění do vnitřního trhu EU s plynem prostřednictvím těchto kroků:

- vytvoření partnerství pro průmyslový bioplyn a biomethan s cílem stimulovat hodnotový řetězec plynů z obnovitelných zdrojů,
- přijetí dalších opatření na podporu výrobců bioplynu, aby vytvářeli energetická společenství,
- poskytování pobídek pro přechod z bioplynu na biomethan,
- podpora přizpůsobení a úprav stávající a zavádění nové infrastruktury pro přepravu většího množství biomethanu prostřednictvím distribuční soustavy plynu EU,

- řešení nedostatků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací,
- usnadnění přístupu k financování a mobilizace finančních prostředků EU v rámci Nástroje pro propojení Evropy, politiky soudržnosti, Nástroje pro oživení a odolnost a společné zemědělské politiky.

Důraz by měl být kladen na udržitelnou produkci, která zajistí, aby se biomethan vyráběl z organického odpadu a zbytků z lesního hospodářství a zemědělství s cílem zabránit dopadům na využívání půdy a potravinové zabezpečení.

Bioenergie tvoří v EU 60 % energie z obnovitelných zdrojů. Jedná se o vnitrostátně dostupný a stabilní zdroj energie, klíčové je však udržitelné zajišťování zdrojů. Současné odhady ukazují mírný, avšak trvalý růst využívání biomasy do roku 2030. Upřednostnění nerecyklovatelného odpadu z biomasy a zbytků ze zemědělství a lesního hospodářství zajistí udržitelnou výrobu energie, která může přispět k cílům plánu REPowerEU.

Snížení spotřeby fosilních paliv v odvětvích průmyslu a dopravy, u nichž je snižování emisí obtížné

Nahrazení uhlí, ropy a zemního plynu v průmyslových procesech nejenže sníží emise uhlíku, ale posílí také průmyslovou konkurenceschopnost tím, že ochrání průmyslovou výrobu před nestabilními trhy s fosilními palivy a podpoří vedoucí postavení v oblasti mezinárodních technologií.

Energetická účinnost, nahrazování paliva, elektrifikace a větší využívání vodíku z obnovitelných zdrojů, bioplynu a biomethanu v průmyslu by mohly do roku 2030 ušetřit až 35 miliard m³ zemního plynu nad rámec návrhů balíčku „Fit for 55“. Největší příležitosti pro snížení poptávky po fosilním plynu – téměř 22 miliard m³ přináší produkce nekovových nerostů, cementu, skla a keramiky, výroba chemických látek a rafinerie.

Existuje také velký potenciál pro elektrifikaci průmyslu. Stávající technologie průmyslovým společnostem snížit závislost na fosilních palivech umožňují již nyní. Příležitosti k zavádění elektrických technologií se budou dále rozšiřovat s tím, jak se budou zlepšovat technologie a zavádět obnovitelné zdroje energie.

Na podporu využívání vodíku a elektrifikace v průmyslových odvětvích Komise:

- v rámci Inovačního fondu zavede rozdílové smlouvy o uhlíku a zvláštní financování pro plán REPowerEU s cílem podpořit plný přechod stávající výroby vodíku v průmyslových procesech od zemního plynu k obnovitelným zdrojům a přechod na výrobní procesy založené na vodíku v nových průmyslových odvětvích, jako je výroba oceli¹⁷,
- zveřejňuje pokyny pro členské státy k obnovitelným energiím a smlouvám o nákupu elektřiny¹⁸ (PPA),

¹⁷ Na základě plánu REPowerEU Komise očekává, že do roku 2030 bude přibližně 30 % primární výroby oceli v EU dekarbonizováno díky využití obnovitelného vodíku [což si vyžádá 1,4 milionu tun vodíku z obnovitelných zdrojů a investice ve výši [18–20] miliard EUR na nahrazení vysokých pecí procesy výroby přímo redukovaného železa využívajícími vodík z obnovitelných zdrojů].

¹⁸ Doporučení Komise o urychlení postupů udělování povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a usnadnění smluv o nákupu elektřiny, C(2022) 3219, SWD(2022) 149, (18.5.2022).

- ve spolupráci s EIB vytvoří v rámci Poradenského centra InvestEU nástroj technického poradenství na podporu projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů financovaných na základě smluv o nákupu elektřiny. V zájmu uvolnění investic do průmyslu Komise letos na podzim zdvojnásobí finanční prostředky, jež jsou k dispozici pro výzvu Inovačního fondu k podávání projektů velkého rozsahu na rok 2022, na přibližně 3 miliardy EUR. Zvláštní financování REPowerEU podpoří 1) inovativní využívání elektrifikace a vodíku v průmyslu, 2) inovativní výrobu v oblasti čistých technologií (např. elektrolyzérů a palivových článků, inovativních zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, zásobníků energie nebo tepelných čerpadel pro průmyslové použití) a 3) středně velké pilotní projekty pro validaci, testování a optimalizaci vysoce inovativních řešení.

V dopravě lze elektrifikaci kombinovat s využíváním bezfosilního vodíku k nahrazení fosilních paliv. S cílem zvýšit úspory energie a účinnost v odvětví dopravy a urychlit přechod na vozidla s nulovými emisemi Komise:

- zváží legislativní podnět ke zvýšení podílu vozidel s nulovými emisemi ve veřejných a firemních vozových parcích přesahujících určitou velikost,
- vyzývá spolunormotvůrce, aby urychleně přijali projednávané návrhy týkající se alternativních paliv a další dokumenty související s dopravou, jež podporují zelenou mobilitu,
- v roce 2023 přijme legislativní balíček o ekologizaci nákladní dopravy.

Realizace plánu REPowerEU – s kvalifikovanými lidmi, surovinami a úplným regulačním rámcem

Dosažení cílů plánu REPowerEU bude vyžadovat diverzifikaci dodávek zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a kritických surovin, snížení závislosti jednotlivých odvětví, překonání překážek v dodavatelském řetězci a rozšíření výrobní kapacity technologií EU pro čistou energii. EU je sice světovým technologickým lídrem v oblasti elektrolyzérů, větrných a tepelných čerpadel, evropský trh se solárními panely a tepelnými čerpadly však zaznamenal v posledních letech nárůst dovozu z Asie.

U tepelných čerpadel by mělo být zdvojnásobení míry využívání doprovázeno rychlým nárůstem výroby nezbytného vybavení, v případě potřeby i usnadněním přístupu k financování.

Kromě zajištění diverzifikace dodavatelů musí být prioritou posílení modelů oběhového hospodářství. Bude poskytována podpora výzkumu a inovací, mimo jiné prostřednictvím programu Horizont Evropa, s cílem snížit spotřebu materiálů, zvýšit recyklovatelnost zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a nahradit kritické suroviny.

S cílem zvýšit příspěvek průmyslu k plánu REPowerEU a posílit jeho konkurenceschopnost Komise:

- zřídí **Alianci solárního průmyslu EU**,

- bude spolupracovat s průmyslem na rozšíření výrobních kapacit elektrolyzérů, jak je stanoveno v prohlášení o elektrolyzérech¹⁹,
- zintenzivní práci na dodávkách kritických surovin a připraví legislativní návrh. Komise posílí stávající politiky a opatření EU (např. provádění a sjednávání dohod o volném obchodu, spolupráci s podobně smýšlejícími partnery apod.) a posílí monitorovací kapacitu EU a pomůže zajistit dodávky různých kritických surovin. Cílem této iniciativy bude posílit evropský hodnotový řetězec určením nerostných zdrojů a kritických projektů v oblasti surovin, které jsou ve strategickém zájmu EU, a zároveň zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí, včetně projektů, které podporují oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů.

Urychlené a rozšířené zavádění obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti závisí na kvalifikované pracovní síle a silných dodavatelských řetězcích, aby byla uspokojena zvýšená poptávka po čistých technologiích a jejich zavádění ve stavebnictví. Přechod na čistou energii nabízí velké množství příležitostí na trhu práce a pomáhá zajistit rekvalifikovaná pracovní místa pro odvětví, v nichž probíhá ekologická transformace.

S cílem řešit nedostatek kvalifikovaných pracovníků Komise:

- vybízí zúčastněné strany působící v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů (solární, větrná, geotermální, biomasa, tepelná čerpadla apod.) a orgány vydávající povolení, aby v rámci Paktu pro dovednosti²⁰ vytvořily **rozsáhlé partnerství v oblasti dovedností**,
- bude podporovat dovednosti prostřednictvím programu ERASMUS+ a společného podniku pro čistý vodík, a to tak, že zahájí rozsáhlý projekt na rozvoj dovedností pro vodíkovou ekonomiku.

Zrychlení procesu vydávání povolení a inovací

Pomalé a složité povolovací postupy jsou klíčovou překážkou pro revoluci ve využívání obnovitelných zdrojů energie a pro konkurenceschopnost tohoto odvětví. Získání povolení může u projektů v oblasti větrné energie trvat až 9 let a u pozemních solárních projektů až 4,5 roku. Rozdílná doba potřebná pro vydání povolení v jednotlivých členských státech ukazuje, že vnitrostátní pravidla a správní kapacity povolování komplikují a zpomalují.

- Ve snaze pomoci členským státům využít všech možností pro urychlení tohoto procesu, které nabízí legislativní rámec, **předkládá Komise doporučení týkající se povolovacích postupů**²¹.

¹⁹ [Společné prohlášení ze summitu o elektrolyzérech](#). Výrobci elektrolyzérů v Evropě se zavázali ke zdesetinásobení své kapacity pro výrobu elektrolyzérů na 17,5 GW do roku 2025.

²⁰ Pakt pro dovednosti podporuje rozsáhlá partnerství v oblasti dovedností v různých průmyslových ekosystémech, včetně energeticky náročných průmyslových odvětví, stavebnictví a energie z obnovitelných zdrojů. Pakt shromažďuje a inspiruje závazky jednotlivých společností, poskytovatelů profesní přípravy a sociálních partnerů, pokud jde o prohlubování dovedností nebo změnu kvalifikace lidí v produktivním věku, jako je rozvoj kvalifikovaných odborníků a změna kvalifikace pracovníků provádějících instalaci plynových kotlů na instalaci nových technologií, jako jsou tepelná čerpadla, solární panely apod.

²¹ Doporučení Komise o urychlení postupů udělování povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a usnadnění smluv o nákupu elektřiny, C(2022) 3219, SWD(2022) 149, (18.5.2022).

Toto doporučení navrhuje opatření ke zjednodušení postupů na vnitrostátní úrovni, řeší nejasnosti při uplatňování právních předpisů EU a stanoví osvědčené postupy v členských státech. Doporučuje participativní přístupy, do nichž jsou zapojeny místní a regionální orgány a které orgánům poskytují nezbytné zdroje, aby se usnadnila včasná realizace investic uzpůsobených místním podmínkám.

- Za účelem zahájení provádění doporučení **plánuje Komise svolat na 13. června setkání odborníků z členských států na energii z obnovitelných zdrojů s odborníky na posuzování vlivů na životní prostředí**.

Summity na vysoké úrovni pořádané členskými státy, jako je summit o Severním moři v Dánsku, upozorní na význam investic do přeshraničních větrných parků a projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie.

Členské státy by měly přednostně provést **doporučení pro jednotlivé země** související s udělováním povolení v rámci evropského semestru a již přijaté plány pro oživení a odolnost. Stejně tak je naléhavě nutné, aby všechny členské státy plně a rychle provedly směrnici o obnovitelných zdrojích energie²², aby se zjednodušily povolovací postupy.

- S cílem podpořit urychlení povolovacích postupů pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související infrastruktury **mění Komise svůj návrh směrnice o obnovitelných zdrojích energie**²³ a žádá Evropský parlament a Radu, aby zajistily rychlou dohodu v rámci balíčku „Fit for 55“.

Revidovaný návrh uvádí do praxe **zásadu obnovitelné energie jako převažující veřejný zájem**, zavádí vymezení **preferenčních oblastí pro obnovitelné zdroje**²⁴ a další způsoby, jak zkrátit a zjednodušit povolování a zároveň minimalizovat potenciální rizika a negativní dopady na životní prostředí. Stanoví rovněž možnost vytvořit **regulační pískoviště** na podporu inovací v tomto odvětví.

Komise rovněž vyzývá členské státy, aby urychlily provedení směrnice o elektrině tak, aby se spotřebitelé mohli efektivně účastnit trhů s energií (individuálně či prostřednictvím energetických společenství nebo systémů kolektivní výroby energie pro vlastní spotřebu) za účelem výroby, vlastní spotřeby, prodeje nebo sdílení energie z obnovitelných zdrojů.

4. Inteligentní investice

Z analýzy Komise vyplývá, že plán REPowerEU si od nynějška do roku 2027 vyžádá dodatečné investice ve výši 210 miliard EUR nad rámec toho, co je zapotřebí k dosažení cílů návrhů balíčku „Fit for 55“. Tyto investice se vyplatí. Provádění rámce balíčku „Fit for 55“ a plánu REPowerEU přinese EU do roku 2030 **každoroční úspory ve výši 80 miliard EUR na**

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřpracované znění).

²³ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, COM (2022)222, (18.5.2022).

²⁴ „Preferenční oblastí pro obnovitelné zdroje energie“ se rozumí konkrétní místo, ať už na pevnině nebo na moři, které bylo členským státem označeno za zvláště vhodné pro instalaci zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, s výjimkou spalovacích zařízení na biomasu.

výdajích na dovoz plynu, 12 miliard EUR na výdajích na dovoz ropy a 1,7 miliardy EUR na výdajích na dovoz uhlí.

Během transformace může vést rychlé odstřížení od dovozu energie z Ruska k vyšším a méně stabilním cenám energie. Jsou zapotřebí cílená opatření ve snaze minimalizovat volatilitu, udržet ceny pod kontrolou a chránit osoby trpící či ohrožené (energetickou) chudobou, aby byla zajištěna spravedlivá transformace pro všechny²⁵. Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby přijaly její návrh na zřízení Sociálního fondu pro klimatická opatření na podporu zranitelných domácností a malých podniků při transformaci.

4.1 Propojení Evropy a potřebná infrastruktura

Plán REPowerEU přináší **významnou změnu energetického systému, pokud jde o množství a směry energetických toků**. Nastal čas realizovat řadu dlouho odkládaných projektů se zvláštním zaměřením na přeshraniční propojení s cílem vybudovat integrovaný trh s energií, který zajistí dodávky v duchu solidarity.

Rámec **transevropských energetických sítí (TEN-E)** pomohl vytvořit odolnější evropskou plynárenskou infrastrukturu, která umožňuje diverzifikovanější dodávky. Jakmile budou realizovány probíhající projekty společného zájmu a projekty vzájemného zájmu, budou mít všechny členské státy a sousední země přístup nejméně ke třem zdrojům plynu nebo na celosvětový trh se zkapalněným zemním plynem (LNG). Jen v roce 2022 byly nebo budou uvedeny do provozu projekty společného zájmu v oblasti plynu s celkovou dodatečnou kapacitou přepravy plynu v objemu 20 miliard m³/rok²⁶. V nedávné době byla dokončena nebo zahájena řada klíčových projektů spolufinancovaných EU, jako je propojovací plynovod mezi Polskem a Litvou (GIPL)²⁷, který má klíčový význam pro Pobaltí, a nový terminál na zkapalněný zemní plyn v severním Řecku, který pomůže Evropě a Balkánu snížit závislost na ruských dodávkách²⁸.

Zde uvedené mapy a seznamy projektů jsou výsledkem analýzy, kterou provedly regionální skupiny, pokud jde o dodatečné potřeby úzce související s plánem REPowerEU. Doplnují stávající seznam projektů společného zájmu, z nichž některé, jako jsou propojovací vedení s Iberským poloostrovem či propojení s ostrovními členskými státy, se připravují již mnoho let. Tyto projekty by nyní měly být rovněž urychleny, aby bylo možné evropskou infrastrukturu dokončit. Projekty zaměřené na plyn, které mají být zahrnuty do kapitol týkajících se

²⁵ Viz například návrh doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu (COM(2021) 801 final).

²⁶ Jen v roce 2022 byly nebo budou uvedeny do provozu projekty společného zájmu s celkovou dodatečnou kapacitou přepravy plynu v objemu 20 miliard m³/rok, např. propojovací plynovod mezi Polskem a Litvou (plynovod GIPL), polsko-slovenský propojovací plynovod, baltský plynovod mezi Polskem a Dánskem, řecko-bulharský plynovod (IGB). V roce 2023 mají být zprovozněny terminály LNG na Kypru (2 miliardy m³/rok) a v řeckém Alexandrupoli (5 miliard m³/rok). Kromě toho se očekává, že v nadcházejících letech bude dokončeno několik projektů společného zájmu v oblasti plynu, například několik projektů na vybudování zásobníků v jihovýchodní Evropě (Řecko, Rumunsko, Bulharsko) či projekt na ukládání LNG v polském Gdaňsku (minimálně 6 miliard m³/rok). Kromě toho bude hrát významnou úlohu při zajišťování dodávek plynu pro jihovýchodní Evropu (nejprve pro Řecko a Itálii) a pro země západního Balkánu podpora rozšíření jižního koridoru pro přepravu plynu na objem 20 miliard m³ ročně.

²⁷ Plynovod GIPL, uvedený do provozu 5. května, je významným projektem EU vytvořeným v rámci plánu propojení baltského trhu s energií (BEMIP). Tento 508 km dlouhý plynovod propojil Estonsko, Finsko, Lotyšsko a Litvu s evropským trhem s plynem. Z přibližně 500 milionů EUR, které tento projekt stál, přispěla EU částkou přibližně 300 milionů EUR.

²⁸ Zařízení LNG v řeckém Alexandrupoli (plovoucí jednotka pro ukládání a znovuzplyňování LNG) má být dokončeno na konci roku 2023 a bude mít kapacitu 153 500 metrů krychlových s potenciální roční průchozí kapacitou 5,5 miliardy, rozpočet činí přibližně 364 milionů EUR, z čehož 167 milionů EUR pochází z politiky soudržnosti na období 2014–2020.

REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, by měly vycházet z analýzy potřeb, jež jsou aktuálně znázorněny v níže uvedených mapách.

Regionální posouzení potřeb dodatečné plynárenské infrastruktury pro účely plánu REPowerEU ukazuje, že ekvivalent ruského dovozu plynu bude možné plně kompenzovat kombinací snížení poptávky, zvýšení domácí produkce bioplynu/biomethanu a vodíku a omezeného doplnění plynárenské infrastruktury. Nejdůležitější potřeby souvisejí s uspokojováním poptávky ve střední a východní Evropě²⁹ a v severní části Německa³⁰, jakož i s posílením jižního koridoru pro přepravu plynu. Tato omezená dodatečná infrastruktura, která je popsána v příloze 3, by měla vyřešit potřeby pro nadcházející desetiletí, aniž by vedla k závislosti na fosilních palivech a „uvíznutí“ aktiv, což by bránilo dlouhodobé transformaci v klimaticky neutrální ekonomiku.

Klíčem ke zvýšení bezpečnosti dodávek je ukládání energie. Měla by být poskytnuta odpovídající podpora, a to i finanční, projektům, jejichž cílem je zvýšit úložné a odběrové kapacity k zajištění vyšší úrovně připravenosti a reakce na rizika spojená s bezpečností dodávek plynu. **K dovozu dostatečného množství LNG a plynu vedeného potrubím od jiných dodavatelů budou do roku 2030 zapotřebí investice odhadované na 10 miliard EUR**, aby byla zajištěna dostatečná úroveň plynárenské infrastruktury, včetně dovozních terminálů LNG a plynovodů, s cílem propojit nedostatečně využívané dovozní terminály LNG a sítě EU a rovněž kapacity zpětného toku. Další investice do propojení dovozních terminálů LNG na Iberském poloostrově a sítě EU prostřednictvím infrastruktury připravené pro vodík mohou dále přispět k diverzifikaci dodávek plynu na vnitřním trhu a pomoci využít dlouhodobého potenciálu vodíku z obnovitelných zdrojů. K zajištění bezpečnosti dodávek v členských státech, které jsou téměř zcela závislé na ropě vedené ropovody z Ruska, budou rovněž zapotřebí velmi omezené investice.

Závislost na ruských fosilních palivech se vztahuje i na ropu a ropné produkty. Zatímco ve většině případů světový trh umožňuje rychlou a účinnou náhradu, některé členské státy jsou na ruské ropě vedené ropovody závislé do větší míry. Zastavení dodávek ropovodu Družba, jenž dodává ropu do Evropy přímo ze středního Ruska, zvýší tlak na alternativní zásobovací trasy, konkrétně přístavy (jako jsou Gdaňsk, Rostock, Terst nebo Omišalj) a alternativní potrubní infrastrukturu, která v současné době není připravena zvládnout tento dodatečný tlak a která obsluhuje stejné regiony.

V této souvislosti jsou zapotřebí velmi omezené a cílené investice k zajištění potřebných dodávek ropy. Projekty, které vycházejí ze stávající infrastruktury a rozšiřují její kapacitu a řeší stávající problematická místa (konkrétně v rámci Transalpinského ropovodu (TAL), ropovodu Adria nebo ropovodu SPSE), jsou klíčem k zajištění schůdných alternativ pro nejvíce postižené členské státy. Vytvoření alternativních zásobovacích tras musí být rovněž doprovázeno cílenými investicemi do úprav a modernizace rafinérií vyrábějících ropné produkty, neboť nahrazení ropy Urals alternativními typy ropy vyžaduje technologické změny.

²⁹ Pro bezpečnost dodávek ve střední a východní Evropě mají velký význam dva koridory pro přepravu plynu: transbalkánský koridor (Turecko – Bulharsko – Rumunsko) a vertikální koridor (propojovací plynovod Řecko – Bulharsko, propojovací plynovod Rumunsko – Bulharsko a BRUA), které usnadní dodávky plynu ze třetích zemí v regionu.

³⁰ Viz orientační projekty v příloze 3.

Očekává se, že celkové investice potřebné k **zajištění bezpečnosti dodávek ropy dosáhnou až 1,5–2 miliardy EUR.**

Do roku 2030 je zapotřebí **dalších 29 miliard EUR dodatečných investic do elektrické sítě** s cílem připravit ji pro vyšší míru využívání a výrobu elektřiny. Všechny příslušné projekty jsou již uvedeny v 5. seznamu projektů společného zájmu³¹. Urychlené provádění projektů společného zájmu v oblasti elektřiny má zásadní význam pro propojený systém se zvýšeným podílem obnovitelných zdrojů energie. Současné vysoké ceny elektřiny na Iberském poloostrově ukazují, jak důležité je zlepšení přeshraničních propojení elektrických sítí jakožto nákladově efektivního způsobu, jak zajistit bezpečné a cenově dostupné dodávky elektřiny. Komise bude nadále podporovat a povzbuzovat španělské a francouzské orgány k tomu, aby urychlily provádění tří stávajících projektů společného zájmu prostřednictvím pracovní skupiny na vysoké úrovni pro jihozápadní Evropu, jejímž cílem je zvýšit kapacitu propojení mezi Iberským poloostrovem a Francií. EU již podnikla kroky k synchronizaci elektroenergetických sítí pobaltských států s kontinentální evropskou sítí. Po jejím dokončení nejpozději v roce 2025 nebude možné obchod s elektřinou ani provoz soustavy využít k ohrožení energetické bezpečnosti regionu.

Ukládání energie hraje významnou úlohu při zajišťování flexibility a bezpečnosti dodávek v energetickém systému tím, že usnadňuje integraci výroby energie z obnovitelných zdrojů, podporuje síť a přesouvá energii na dobu, kdy je jí nejvíc potřeba. Ukládání energie v konečném důsledku snižuje využívání plynových elektráren v energetickém systému.

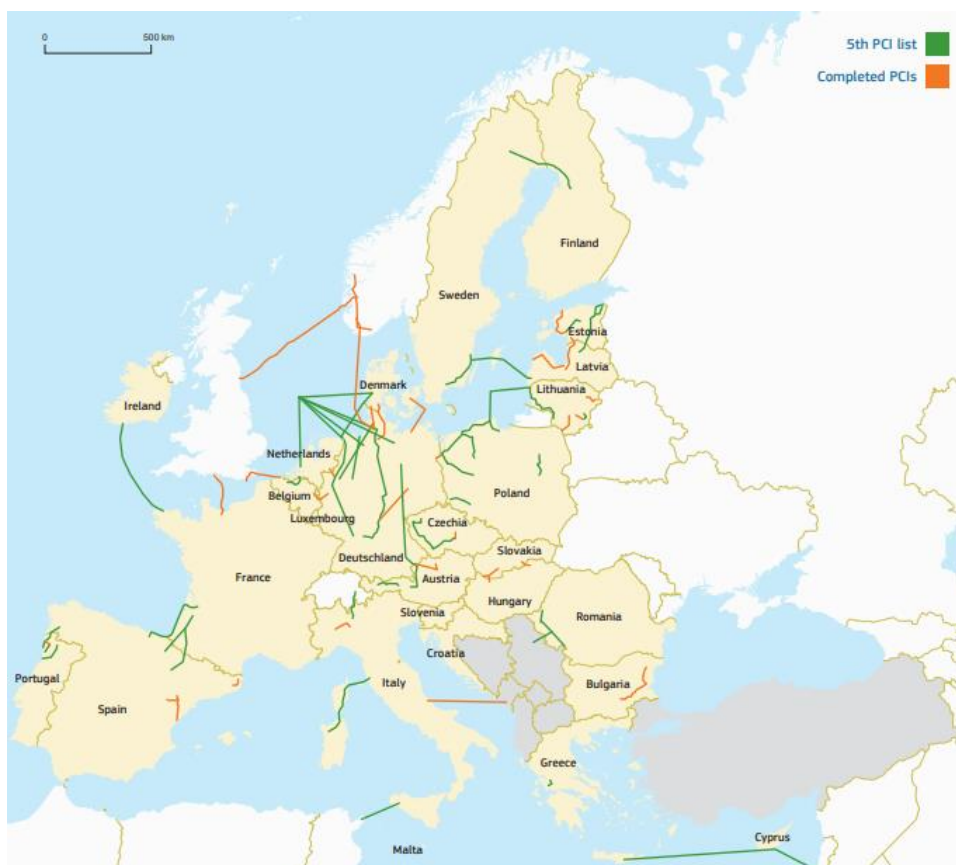
Komise bude rovněž podporovat rychlý rozvoj klíčových rozvodných soustav na moři a přeshraniční vodíkové infrastruktury.

Mapa evropské plynárenské infrastruktury – projekty společného zájmu a další projekty určené na základě plánu REPowerEU, včetně vodíkových koridorů

³¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/fifth_pci_list_19_november_2021_annex.pdf

Mapa evropské infrastruktury pro elektřinu

4.2 Vnitrostátní reformy a investice

Zatímco většina záměrů a cílů je celoevropská a vyžaduje intenzivní koordinaci, provádění mnoha opatření zůstává na jednotlivých členských státech a vyžaduje **cílené reformy a investice**.

Plány pro oživení a odolnost se ukázaly jako vysoce vhodné k provádění naléhavých priorit ve společném rámci EU, a to na základě potřeb členských států a se silnou orientací na výsledky. Již nyní poskytují soubor ambiciózních reforem a investic, které mají zajistit souběžnou transformaci. Jejich milníky a cíle jsou platné více než kdy jindy.

Komise vyzývá členské státy, aby do svých stávajících plánů pro oživení a odolnost doplnily zvláštní kapitolu s novými opatřeními k dosažení cílů REPowerEU v oblasti diverzifikace dodávek energie a snížení závislosti na fosilních palivech. K tomuto účelu je členským státům k dispozici technická podpora v rámci Nástroje pro technickou podporu³². Zásadní význam pro posílení propojení a zajištění bezpečnosti dodávek energie pro jednotný trh mají přeshraniční investice. Při posuzování specializovaných kapitol týkajících se REPowerEU zohlední Komise svůj příspěvek k bezpečnosti dodávek pro Unii jako celek. Vodítkem pro nové kapitoly plánu pro oživení a odolnost budou **doporučení pro jednotlivé země** pro rok 2022. Komise společně s tímto sdělením vydala doporučení na míru pro všechny členské státy týkající se energetické politiky v souladu s cíli plánu REPowerEU.

Plány pro oživení a odolnost by měly zajistit doplňkovost mezi opatřeními financovanými v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a opatřeními podporovanými z jiných vnitrostátních

³² [Nástroj pro technickou podporu: Informační přehledy o jednotlivých zemích za rok 2022](#) | Evropská komise (europa.eu).

fondů nebo fondů EU. Zejména je třeba zvýšit součinnost mezi politikou soudržnosti, především mezi Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR), Evropským sociálním fondem plus (ESF+), druhým pilířem společné zemědělské politiky (SZP), Nástrojem pro propojení Evropy (CEF) a kapitolami týkajícími se REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost. Například v případě plynu lze do kapitoly týkající se REPowerEU zahrnout vyspělé projekty zaměřené na distribuční soustavy, ukládání nebo LNG, které se nacházejí v jednom členském státě, avšak mají evropský význam. Plány pro oživení a odolnost by také mohly například podpořit projekty energetické infrastruktury vybrané v regionálních skupinách TEN-E jako jejich společný zájem, neboť propojují energetické sítě členských států, připojují regiony, které jsou v současnosti izolovány od evropských trhů s energií, posilují stávající přeshraniční propojení, pomáhají integrovat energii z obnovitelných zdrojů a reagují na cíle v oblasti integrace trhu, konkurenceschopnosti a bezpečnosti dodávek. To umožňuje uvolnit finance v rámci Nástroje pro propojení Evropy určené na energie pro účely vybudování propojovacích vedení v elektroenergetických, pobřežních, vodíkových a dalších infrastrukturních projektech společného zájmu, které pro svou realizaci vyžadují přeshraniční plánování a regionální spolupráci, jak je stanoveno v politice TEN-E.

Plány pro oživení a odolnost poskytují rychlý a účinný způsob, jak uspišit investice zaměřené na potřeby plánu REPowerEU v kombinaci s doprovodnými reformami s cílem maximalizovat jejich dopad. Vzhledem k tomu, že jak kapitola týkající se REPowerEU, tak fondy politiky soudržnosti podporují ekologickou transformaci energetiky, lze investice do energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů podpořit v rámci obou těchto fondů. S cílem posílit součinnost mezi těmito politikami mají členské státy možnost plánovat své investice v průběhu celého programového období koordinovaným způsobem s přihlédnutím k dostupným finančním prostředkům a harmonogramům provádění.

4.3 Financování

S cílem mobilizovat finanční prostředky na pokrytí krátkodobých investičních potřeb plánu REPowerEU navrhuje Komise cílenou a rychlou změnu nařízení, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost. Tento pozměňovací návrh předpokládá přidělení dodatečných finančních prostředků z dražeb povolenek v rámci systému obchodování s emisemi (ETS), a to v omezené výši. Rovněž navrhuje, aby členské státy využívaly větší flexibility při převádění zdrojů, které jim byly přiděleny jak podle nařízení (EU) 2021/1060 o společných ustanoveních, tak podle nařízení (EU) 2021/2115 o strategických plánech SZP. Tyto granty doplní zbývající úvěry ve výši 225 miliard EUR v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, což povede k celkové částce téměř 300 miliard EUR. Navrhuje se, aby v případě, že členské státy, které jsou k tomu v současné době oprávněny, nepožádají o část zbývajících úvěrů v rámci tohoto nástroje ve výši 225 miliard EUR do 30 dnů od vstupu pozměněného nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost v platnost, byly tyto zdroje dány k dispozici ostatním členským státům.

Členské státy budou mít možnost převést až 12,5 % svého přidělu v rámci politiky soudržnosti do Nástroje pro oživení a odolnost, a to tak, že pro cíle plánu REPowerEU přidají možnost převodu ve výši 7,5 % na základě prokazatelných potřeb a za předpokladu, že členské státy využily již dostupné možnosti převodu ve výši 5 %. Tato nová možnost převodu umožní členským státům zahrnout do svých plánů pro oživení a odolnost nové investice a reformy, které přispějí k rychlému snížení dovozu fosilních paliv z Ruska. Tato možnost převodu je odůvodněna časovou naléhavostí a povahou některých potřebných investic.

Kromě toho budou mít členské státy možnost převést až 12,5 % svého přidělu z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova do Nástroje pro oživení a odolnost. Poskytnutí části financování společné zemědělské politiky v rámci Nástroje pro oživení a odolnost urychlí provádění příslušných projektů, což zemědělcům umožní získat nezbytnou finanční podporu na snížení používání syntetických hnojiv a zvýšení výroby udržitelného biometanu nebo obnovitelné energie.

Proces provádění dobrovolných převodů prostředků z fondů politiky soudržnosti a SZP členskými státy do kapitol týkajících se REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost byl navržen tak, aby zajistil rychlý proces přijímání, přičemž by neměl zdržet přijímání a provádění strategických plánů a programů.

Především je důležité, aby se členské státy během přípravy svých kapitol REPowerEU zapojily do rozsáhlého konzultačního procesu, zejména s místními a regionálními orgány, sociálními partnery a zúčastněnými stranami z odvětví zemědělství, s cílem zajistit široce sdílenou odpovědnost, která bude pro úspěšné provádění opatření klíčová.

Fondy **politiky soudržnosti**, které mají s podporou investic souvisejících s energetikou rozsáhlé zkušenosti, budou i nadále doplňovat a posilovat cíle plánu REPowerEU a Zelené dohody pro Evropu. V rámci stávajícího víceletého finančního rámce podpoří politika soudržnosti projekty dekarbonizace a ekologické transformace částkou až 100 miliard EUR. Aby bylo zajištěno rychlé vyplacení prostředků, navrhne Komise flexibilní nástroj, který členským státům pomůže mobilizovat soukromé zdroje, přičemž hodlá do konce roku 2022 přijmout akt v přenesené pravomoci s cílem urychlit navrhování a úhradu projektů v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím standardních systémů náhrad v rámci politiky soudržnosti. Komise bude rovněž spolupracovat s členskými státy na podpoře rozvoje regionálních a místních energetických agentur jako jednotného kontaktního místa pro energetické projekty.

Na reformy a investice obsažené v kapitolách REPowerEU se plně vztahují **pravidla státní podpory**. Každý členský stát je povinen zajistit, aby tato opatření byla v souladu s pravidly EU pro státní podporu a aby se řídila platnými postupy v této oblasti. Vzhledem k bezprecedentní naléhavosti snížení závislosti na ruských fosilních palivech Komise prozkoumá způsoby, jak usnadnit kontrolu státní podpory pro opatření plánu REPowerEU a zároveň omezit narušení hospodářské soutěže. Jakmile Komise získá úplné informace, poskytne pokyny zejména k tomu, jak mohou být taková opatření navrhována v souladu s pravidly státní podpory, a urychlí příslušná rozhodnutí. Komise bude rovněž pomáhat členským státům při navrhování opatření, která mohou být vyňata z oznamovací povinnosti podle obecného nařízení o blokových výjimkách. V neposlední řadě bude průběžně přezkoumávat dočasný krizový rámec státní podpory za tím účelem, aby umožňoval členským státům řešit dopady současné geopolitické situace, a to i v oblasti energetiky, a bude i nadále zajišťovat, aby byl rámec státní podpory obecně vhodný pro daný účel.

Nástroj pro propojení Evropy – Energetika (CEF-E) bude podporovat projekty společného zájmu, které nejsou prováděny trhem ani jiným způsobem v časovém rámci potřebném k dosažení cílů REPowerEU. Komise **spolu s tímto sdělením zveřejňuje novou výzvu k předkládání návrhů v oblasti energetiky v rámci Nástroje pro propojení Evropy na projekty společného zájmu** s celkovým odhadovaným rozpočtem ve výši přibližně 800 milionů EUR. Úspěšné projekty budou vybrány v druhé polovině roku 2022 s cílem

podpořit nejnaléhavější infrastrukturní projekty potřebné pro realizaci priorit REPowerEU. Počátkem roku 2023 zveřejní Komise další výzvu k předkládání návrhů v oblasti energetiky v rámci Nástroje pro propojení Evropy na projekty společného zájmu, které ještě nebudou připraveny na letošní výzvu.

Členské státy mohou zvážit **daňová opatření na podporu cílů REPowerEU ve snaze** motivovat k úsporám energie a snížit spotřebu fosilních paliv. Členské státy se vybízejí, aby zvážily dodatečná daňová opatření, jako jsou snížení a osvobození od zdanění vozidel v případě nákupu a používání elektromobilů a vozidel na vodíkový pohon, daňové odpočty spojené s úsporami energie a postupné rušení dotací poškozujících životní prostředí. Projednávaný návrh Komise na revizi **směrnice o zdanění energie** přispívá k cílům iniciativy REPowerEU tím, že vytváří cenové signály pro snížení spotřeby fosilních paliv a získání úspory energie, přičemž Komise vyzývá členské státy, aby urychleně dosáhly dohody.

Program InvestEU mobilizuje soukromé finanční prostředky na podporu široké škály investic, které přispívají k dosažení politických cílů REPowerEU, a to sdílením rizik s prováděcími partnery. Komise bude úzce a v rámci přístupu „tým Evropa“ spolupracovat se skupinou EIB, dalšími prováděcími partnery v rámci Programu InvestEU a členskými státy EU s cílem urychlit poskytování úvěrů, kombinování zdrojů financování a poskytování poradenských produktů pro obnovitelné zdroje energie, energetickou účinnost a elektrické sítě.

Aby mohl **Inovační fond** v případě veřejných soutěží pokrýt 100 % příslušných nákladů, měly by Evropský parlament a Rada urychleně posoudit navrhovanou změnu směrnice o systému ETS pro Inovační fond, načež Komise urychleně přijme nezbytnou změnu aktu v přenesené pravomoci, kterým se zřizuje Inovační fond.

5. Posílení připravenosti

Evropa musí být připravena na vážné narušení dodávek. Zatímco riziko neuspokojení poptávky po plynu bude letos v létě jen omezené, mohlo by hrozit, že pokud by nebyla v nadcházejících měsících přijata další opatření, nebudou zásobníky pro příští zimu dostatečně naplněny.

Spolu s rychlým přijetím nařízení o ukládání s cílem zahájit realizaci doplňování zásob letos v létě Komise vyzývá členské státy, aby:

- **preventivně prováděly sdělení EU o šetření energií.** Plyn ušetřený v krátkodobém horizontu lze využít zejména k doplnění podzemních zásobníků před příští zimou,
- **aktualizovaly své pohotovostní plány** s přihlédnutím k doporučením obsaženým v přezkumu připravenosti provedeném Komisí. Aktualizované pohotovostní plány by měly určit zásadní zákazníky, kteří hrají klíčovou úlohu v kritických dodavatelských řetězcích v Unii,
- požádaly provozovatele přepravní soustavy, aby urychlili technická opatření, která budou moci **do příští zimy zvýšit kapacity zpětného toku ze západu na východ**, a to i pokud jde o technické požadavky týkající se složení plynu,
- **uzavřít dosud neuzavřená dvoustranná ujednání o solidaritě mezi sousedními zeměmi.**

Stávající právní rámec EU již předpokládá, že v případě mimořádné krize mohou členské státy požádat o **opatření na podporu solidarity** v sousedních členských státech. Opatření na podporu solidarity jsou zamýšlena jako **poslední možnost** v případě extrémního nedostatku plynu s cílem zajistit dodávky pro **domácnosti, soustavy dálkového vytápění a základní sociální zařízení** v postižené zemi.

Komise vydá **pokyny ke kritériím pro stanovení priorit ohledně nechráněných zákazníků**, zejména v oblasti průmyslu. Tyto pokyny se na jedné straně zaměří na určení klíčových a kritických vnitrostátních a přeshraničních hodnotových řetězců, které by v případě narušení mohly mít negativní dopad na bezpečnost, zajištění potravin a zdraví na evropské i celosvětové úrovni. Měly by rovněž posuzovat dopad na konkurenceschopnost různých území. Komise rovněž usnadní vypracování koordinovaného **plánu EU na snížení poptávky** s preventivními dobrovolnými opatřeními na omezení spotřeby, který by měl být připraven k aktivaci dříve, než nastane skutečná mimořádná situace. Tento plán by zahrnoval dobrovolná tržní opatření ke snížení spotřeby podniků, čímž by zaručoval upřednostnění dodávek chráněným zákazníkům. Kromě toho Komise přezkoumává plány rizikové připravenosti členských států v odvětví elektřiny s cílem minimalizovat dopad potenciálních přerušení dodávek plynu na výrobu elektřiny.

Závěry

Nastal čas snížit strategickou energetickou závislost Evropy. Plán REPowerEU urychluje diverzifikaci a rozšíření spektra plynů z obnovitelných zdrojů a urychluje úspory energie a elektrifikaci s potenciálem dosáhnout co nejdříve ekvivalentu fosilních paliv, která Evropa v současnosti každý rok dováží z Ruska. Činí tak na základě koordinovaného plánování, ve společném zájmu a se silnou evropskou solidaritou.

Důvody, proč je snížení energetické závislosti Evropy tak naléhavé, jsou dva: klimatická krize, kterou významně zhoršila ruská agrese vůči Ukrajině, a závislost EU na fosilních palivech, již Rusko používá jako hospodářskou a politickou zbraň.

Ekologická transformace evropského energetického systému podpoří hospodářský růst, posílí vedoucí postavení Evropy v průmyslu a nasměruje ji na cestu k dosažení klimatické neutrality do roku 2050.

Evropská komise vyzývá vedoucí představitele, členské státy, regionální a místní orgány i všechny občany a podniky, aby prostřednictvím provádění tohoto plánu REPowerEU snížili energetickou závislost Evropy na Rusku.